

Na kraju, razmatrajući visinu tužbenog zahtjeva, Sud je došao do zaključka da je nagodba koju je zaključio tužitelj razumna, jer je prodavalac broda u stvari mogao tražiti i znatno više. Vještačenjem je, naime, utvrđeno da je stvarna tržišna cijena broda u vrijeme zaključenja ugovora bila oko 230.000 funti, te da je prodavalac prema tome postigao veoma povoljnu cijenu kad je zaključio ugovor o kupoprodaji za 340.000 funti. Sud smatra da je prodavalac mogao, utvrđujući razliku između tržišne cijene i postignute cijene, tražiti i veći iznos stvarno pretrpljene štete, pa da je zaključena nagodba dosljedno tome razumna.

/LLER, 1962, 1, 8, str. 364/

B.V.

KASACIONI SUD FRANCUSKE

Presuda od 16.VII 1964.

Sté Anonyme des Ets Charles
Peyrissac i Sté Anonyme com-
merciale des ports africains
c/a Sté navale Delmas-Vieljeux

Prijevoz stvari morem - Transportni kalo - Ako se šteta na teretu kreće u granicama transportnog kala, brodar ne mora dokazati uzrok manjka

Brodar je preuzeo na prijevoz 4.484 koleta cementnih cijevi. U teretnici je bila unesena opaska "koleta neambalažirana, bez odgovornosti za razbijanje". Na odredištu je ustanovljeno da je jedan dio tereta oštećen. Primaoci tuže brodara za naknadu štete. Spor je došao pred Kasacioni sud, koji je, potvrđujući dvije niže presude, brodara oslobodio.

Tužitelji prigovaraju drugostepenoj presudi da je pogrešila što im je nametnula dužnost dokaza da je šteta nastala brodarovom krivnjom, jer da se ne radi o nijednom od tzv. izuzetnih slučajeva, kod kojih bi teret dokaza na njihovoj strani bio pravno utemeljen. Klauzula u teretnici ne može doći do primjene, jer je protivna postojećim propisima. Osim toga da je Apelacioni sud pao u protuslovlje kada je utvrdio da brodar nije dokazao nijedan od izuzetih slučajeva, ali da je, unatoč tome, prebacio na tužitelja teret dokaza o uzrocima štete. Međutim, kaže Kasacija, nižestepeni sudovi ustanovili su da postotak oštećenja ne premašuje 4% tereta i ne prelazi štetu koja se razumno ne može izbjeći za vrijeme prijevoza, pa je tužbeni zahtjev opravdano odbijen.

/DMF, 1964, str. 715/

B.J.

Transportni kalo

Poznato je da medju tzv. izuzete slučajeve spada i šteta prouzrokovana prirodnim svojstvom tereta. Nesumnjivo je da transportni kalo takodjer proizlazi iz prirodnog svojstva robe, jer je to i razlog da transportni kalo uopće i postoji.

Premda se pod kalom redovito shvaća manjak tereta, u gornjem slučaju, čini nam se, potpuno opravdano Kascija je pod taj pojam podvrgla i oštećenje. Ako se brodar poziva na jedan od izuzetih slučajeva, mora dokazati da je šteta iz toga razloga stvarno i nastala, pa se, pod pretpostavkom da mu taj dokaz uspije, oslobadja odgovornosti sve dok mu tužitelj ne dokaže krivnju, i to bilo njegovu, bilo njegovih ljudi. Ovo je princip Konvencije o teretnici od 1924. koji je apliciran i u francuskom pravu. Striktno primjenjujući ovo načelo brodar bi zaista morao dokazati da je šteta nastala prirodnim svojstvom tereta. To bi mu bilo moguće jedino na način, ili da dokaže radi kojeg uzroka je šteta nastala, ili da su on i osobe s kojima se u izvršenju posla služio, sve učinili da do štete ne dodje. Unatoč tome u gornjoj presudi sud je brodara oslobodio ovoga dokaza. Cini nam se da je pravilno postupio, premda bi mu se eventualno mogla prigovoriti sumarnost i nepreciznost obrazloženja. Za kalo je naime svojstveno što se unaprijed pretpostavlja da će nastati, te da se ne može izbjeći ni upotrebom one pažnje koju je brodar, odnosno vozar općenito, dužan upotrebljavati. Obzirom na to postoji pravna pretpostavka o uzroku štete, naime da je šteta nastala prirodnim svojstvom robe, pa brodar zaista nije dužan dokazati iz kojih je razloga u granicama kala šteta nastala. Protivan dokaz, naime dokaz da je šteta nastala krivnjom brodara ili njegovih ljudi, odnosno iz nekog drugog razloga, tereti tužitelja.

B.J.

APELACIONI SUD, Bordeaux

Presuda od 25.V 1964.

Sté Loiret et Hartjens i Cie d'assurances
la Neufchateloise c/a zapovjednik broda
"Alexandre-Silva" i Sté General de Comercio
Industria e Transporte

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Šteta na teretu - Jamčevno pismo - Prirodno svojstvo robe - Brodar nije dužan kontrolirati stanje robe laboratorijskim pregledom - Ako roba nema vidljivih mana, on ima pravo